

Υπεύθυνα Διπλά σας!

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«Περιβαλλοντικές Υποδομές:
Ενίσχυση Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων»
ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Αθήνα

Μαιάνδρου 19,
τ.κ. 115 28, Ιλίσια
Τηλ.Κέντρο: 210 7250800
Fax: 210 7250812

e-mail: infoathens@noisis.gr

Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου 15,
τ.κ. 542 48, Κηφισιά
Τηλ.Κέντρο: 2310 455299
Fax: 2310 434130

e-mail: info@noisis.gr

Δυτ. Μακεδονία

Αθ. Διάκου 38 & Γραβιάς,
τ.κ. 521 00, Καστοριά
Τηλ.Κέντρο: 24670 22906
Fax: 24670 24956

e-mail: infokastoria@noisis.gr

www.noisis.gr

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	:	«Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)» Ε.Σ.Π.Α 2014-2020
Δράση	:	«Περιβαλλοντικές Υποδομές: Ενίσχυση Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων»
Αρχή Εφαρμογής	:	Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων
Συνολικός Προϋπολογισμός Προγράμματος	:	40.000.000 €
Περιοχές Εφαρμογής	:	Όλες οι Περιφέρειες

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η Δράση «Περιβαλλοντικές Υποδομές: Ενίσχυση Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Αποβλήτων» έχει ως κύριο στόχο την Περιφερειακή Ανάπτυξη και αφορά στη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων για την επιχειρηματική αξιοποίηση υγρών και στερεών αποβλήτων, προκειμένου τα απόβλητα ύστερα από επεξεργασία να μπορούν να επανεισαχθούν στον κύκλο παραγωγής και να επαναχρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες, υλικά ή ουσίες με σκοπό να εξυπηρετήσουν και πάλι είτε την αρχική τους χρήση είτε άλλες χρήσεις.

Με την εφαρμογή της Δράσης θα επιτευχθεί η δημιουργία προστιθέμενης αξίας και εθνικού πλούτου δια μέσου της επιχειρηματικής αξιοποίησης του τομέα «Περιβάλλον» ο οποίος, αφενός αποτελεί έναν από τους (9) Εθνικούς Στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας του ΕΠΑνΕΚ αλλά, παράλληλα, συμβάλλει στη δημιουργία αλυσίδων αξίας και με άλλους τομείς προτεραιότητας, επιτυγχάνοντας με αυτόν τον τρόπο την ολοκληρωμένη και ανταγωνιστική στήριξη του συνόλου των επιχειρήσεων.

Περιοφέρειες Υλοποίησης της Δράσης

Σύμφωνα με το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020, ως επιλέξιμες γεωγραφικές περιοχές του Ε.Π «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» ορίστηκαν οι δεκατρείς περιφέρειες της χώρας οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- ✓ **Περισσότερο Αναπτυγμένες:** Αττική, Νότιο Αιγαίο.
- ✓ **Περιοφέρειες σε Μετάβαση:** Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη, Στερεά Ελλάδα.
- ✓ **Λιγότερο Αναπτυγμένες:** Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα

Στόχοι της Δράσης

Μέσω της ενίσχυσης των επιχειρήσεων επιδιώκεται η επιχειρηματική αξιοποίηση του περιβάλλοντος ως εργαλείου προσέλκυσης εγχώριων και ξένων επενδύσεων και γενικότερα η έμπρακτη εφαρμογή των κανόνων της Κυκλικής Οικονομίας και ο περιορισμός της διάθεσης των εν δυνάμει ανακτήσιμων αποβλήτων. Ειδικότερα επιδιώκεται:

- ο προσανατολισμός της επιχειρηματικής δραστηριότητας στον τομέα της διαχείρισης/ εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων και η κάλυψη της αλυσίδας προστιθέμενης αξίας σε σύγχρονες εγκαταστάσεις (υποδομών και εξοπλισμού) που προβαίνουν σε ορθολογικές πρακτικές εργασιών ανακύκλωσης στα πλαίσια αξιοποίησης οικονομικά ανακυκλώσιμων υλικών,
- η προώθηση και ενσωμάτωση υψηλής τεχνολογίας/ τεχνολογίας (πχ. Key Enabling Technologies) στον παραγωγικό ιστό της χώρας.
- η ενίσχυση της παραγωγής προϊόντων από ανακυκλωμένα υλικά,
- η ενίσχυση της παραγωγής εξαγωγίμων προϊόντων και υπηρεσιών

3. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΩΝ

Η ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής των επενδυτικών σχεδίων στο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (www.ependyseis.gr/mis) ορίζεται η **07/09/2020** με καταληκτική ημερομηνία στις **29/01/2021**.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης επιλέξιμες είναι οι υφιστάμενες και οι νέες **πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες** επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ως εξής:

- **Υφιστάμενες** επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία (Β' κατηγορίας) ή διπλογραφικά βιβλία (Γ' κατηγορίας), οι οποίες μέχρι 31/12/2019 έχουν δύο ή περισσότερες κλεισμένες πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις.
- **Νέες** επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικά βιβλία (Β' κατηγορίας) ή διπλογραφικά βιβλία (Γ' κατηγορίας), οι οποίες δεν εμπίπτουν στην παραπάνω κατηγορία και έχουν συσταθεί πριν την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας Δράσης.

Διευκρινίζεται ότι:

Με βάση τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ και συγκεκριμένα:

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.

Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής πρότασης χρηματοδότησης:

- οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι δημόσιοι φορείς ή δημόσιοι οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους, καθώς και οι εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι Ο.Τ.Α. και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού
- οι επιχειρήσεις που εντάσσονται σε ήδη οργανωμένο ομοιόμορφο δίκτυο διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών και οι οποίες εκμεταλλεύονται κατόπιν σχετικών συμβάσεων άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, που αφορούν συνήθως εμπορικά σήματα ή διακριτικούς τίτλους και τεχνογνωσία για την χρήση και τη διανομή αγαθών ή υπηρεσιών (π.χ. franchising, Shop in shop, δίκτυο πρακτόρευσης κλπ).

Προϋποθέσεις Συμμετοχής

Οι βασικές προϋποθέσεις συμμετοχής των επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες και πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους, καθώς η μη ικανοποίηση μιας ή περισσότερων εξ αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο απόρριψης. Ειδικότερα πρέπει:

- να δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια.
- να δραστηριοποιείται ή να δραστηριοποιηθεί στους επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας (ΚΑΔ) που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσας προκήρυξης, καθώς και να πραγματοποιήσει τις αντίστοιχες δαπάνες στην Περιφέρεια από την οποία χρηματοδοτούνται.
- να μην εκκρεμεί εξόφληση ή ρύθμιση τυχόν επιβληθέντων τελεσίδικων διοικητικών κυρώσεων για περιβαλλοντικές παραβάσεις, σύμφωνα με το Ν.4014/2011, Άρθρο 21, παρ.4, ως ισχύει.
- να λειτουργεί αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων εταιρικού/εμπορικού χαρακτήρα: [Ανώνυμη Εταιρία, Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμη Εταιρία ή Ετερόρρυθμη Εταιρία, Ι.Κ.Ε, Ατομική Επιχείρηση, Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση του Ν. 4430/2016 ως ισχύει, Συνεταιρισμός], και να τηρεί ή να δεσμευτεί ότι θα τηρεί, εφόσον εγκριθεί η πρότασή τους, απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία του ν.4308/2014, όπως ισχύει.

- Η επιχείρηση δεν είναι προβληματική σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 (18) του Καν. ΕΕ 651/2014.
- να μην βρίσκεται υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση.
- να μην εκκρεμεί σε βάρος της ανάκτηση κρατικής ενίσχυσης, έπειτα από απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
- να υποβάλλει ανά Α.Φ.Μ., μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης στην παρούσα δράση, τηρουμένων των ορίων του ΓΑΚ. να δηλώσει ως τόπο για την υλοποίηση των ενεργειών της παρούσας δράσης αποκλειστικά μία Περιφέρεια. Στην αίτηση χρηματοδότησης δηλώνεται η Περιφέρεια στην οποία θα πραγματοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο.
- να δεσμευτεί ότι οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους
- ο δικαιούχος να επιβεβαιώνει ότι, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση
- να μην συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017)
- να μην έχει γίνει έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου. Η Έναρξη Εργασιών ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 (βλέπε ορισμό του όρου στον Πίνακα Επεξήγησης Γενικών όρων και συντημήσεων).
- να έχει την ιδιότητα της μικρής, πολύ μικρής ή μεσαίας επιχείρησης σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ της 6/5/2003 και σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Καν. Ε.Ε. 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI "ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ.
- να πληρείται το σύνολο των προϋποθέσεων του Καν. (ΕΕ) αριθμ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 σχετικά με την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης και ειδικότερα το Κεφάλαιο Ι αυτού καθώς και τα προβλεπόμενα στα άρθρα 13, 14, 18, 19, 28 αυτού.
- να μπορεί να αποδείξει ότι διαθέτει τουλάχιστον το 25% της απαιτούμενης ιδιωτικής συμμετοχής του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου.
- να διαθέτει τα κατάλληλα αδειοδοτικά έγγραφα για την κύρια δραστηριότητα στην οποία δραστηριοποιείται. Στην περίπτωση που η άδεια έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης ανανέωσης αυτής μέχρι την ημερομηνία υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών υποβολής/ένταξης. Αν ο ΚΑΔ επένδυσης αφορά την δευτερεύουσα δραστηριότητα τότε απαιτείται να προσκομίσει άδεια και για την δευτερεύουσα. Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, θα πρέπει να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου όπου θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας με αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο ή έγγραφο απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση με αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο.
- να διαθέτει τις κατά περίπτωση - απαιτούμενες εν ισχύ περιβαλλοντικές άδειες ή τις υποβληθείσες στον αρμόδιο φορέα αιτήσεις ανανέωσης αυτών, για την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες στις οποίες δραστηριοποιείται. Στην περίπτωση που η άδεια έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης ανανέωσης αυτής μέχρι την ημερομηνία υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών υποβολή ς/ ένταξης
- να διαθέτει τη βεβαίωση χρήσεων γης για τη δραστηριότητα της ενισχυόμενης επένδυσης εφόσον απαιτείται ή τη σχετική άδεια εγκατάστασης αν έχει εκδοθεί.
- Επιχειρήσεις που στερούνται της απαιτούμενης νόμιμης άδειας λειτουργίας και των προαπαιτούμενων περιβαλλοντικών αδειών, καθώς και επιχειρήσεις των οποίων η άδεια έχει λήξει χρονικά και δεν έχουν υποβάλλει αίτηση για ανανέωση αδειών μέχρι την ημερομηνία υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών υποβολής/ένταξης (Παράρτημα Ι) απορρίπτονται εξ αρχής από τη Δράση.
- Στην περίπτωση όπου το επενδυτικό σχέδιο αφορά σε ΚΑΔ, στον οποίο δεν έχει δραστηριοποιηθεί η εταιρεία, η επιχείρηση υποχρεούται στην προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης με την οποία θα δηλώνεται ότι θα

προβεί στις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου με την ολοκλήρωση του έργου να διαθέτει την άδεια λειτουργίας (έγκριση λειτουργίας ή γνωστοποίηση λειτουργίας), σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Ενότητα 13 «Ολοκλήρωση Πράξεων» της Παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης.

- Η διάθεση αποβλήτων ως μοναδική ενέργεια (εργασίες διάθεσης D του παραρτήματος I του Ν.4042/2012) δεν καθιστά επιλέξιμο το επενδυτικό σχέδιο. Η κατηγορία ενέργειας επεξεργασίας και ανάκτησης θα πρέπει να υπάρχει αποδεδειγμένα στο επενδυτικό σχέδιο. Ειδικότερα, τα απόβλητα ύστερα από επεξεργασία να μπορούν να επανεισαχθούν στον κύκλο παραγωγής και να επαναχρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες, υλικά ή ουσίες με σκοπό να εξυπηρετήσουν και πάλι είτε την αρχική τους χρήση είτε άλλες χρήσεις.

Επισημαίνεται ότι:

- Εάν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς που εξαιρούνται της εφαρμογής του Καν. ΕΕ 1407/2013 και ταυτόχρονα δραστηριοποιείται και σε επιλέξιμες δραστηριότητες, η ενίσχυση χορηγείται **μόνο** για τις επιλέξιμες δραστηριότητες. Προκειμένου να διασφαλιστεί η μη χρηματοδότηση των μη επιλέξιμων δραστηριοτήτων, για το σύνολο των δαπανών της παρούσας πρόσκλησης απαιτείται διακριτή λογιστική παρακολούθηση καθώς και διάκριση των κέντρων κόστους.
- οι επενδύσεις **θα πρέπει να έχουν χαρακτήρα κινήτρου**
- δεν μπορεί είτε δραστηριότητες είτε επιλέξιμες δαπάνες να αφορούν συμμόρφωση σε υποχρεώσεις που πρέπει από την κείμενη Εθνική ή Ενωσιακή νομοθεσία να τηρούν οι προς ενίσχυση επιχειρήσεις.
- Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης/στήριξης, για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014, άλλως η αίτηση χρηματοδότησης θα απορρίπτεται (αρ 14, εδ 14 του Καν.ΕΕ 651/2014).

5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Τα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια αφορούν στον Στρατηγικό Τομέα Προτεραιότητας «Περιβάλλον» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ)».

Τα επενδυτικά σχέδια για να είναι επιλέξιμα θα πρέπει να εξυπηρετούν την άσκηση μιας ή περισσότερων από τις οικονομικές δραστηριότητες που περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙΙ - Επιλέξιμες Δραστηριότητες (ΚΑΔ) και για τις οποίες τεκμηριώνεται από τις σχετικές άδειες και εγκρίσεις ότι λαμβάνουν χώρα εργασίες επεξεργασίας, ανάκτησης και αξιοποίησης αποβλήτων (κατηγοριοποίηση δραστηριοτήτων βάσει: α) της 4ης Ομάδας Έργων-Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών (εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων με α/α: 2, 3, 4, 7α, 7β, 8, 9α, 14, 17, 18, 22α και 22β), καθώς επίσης και β) τις δραστηριότητες με α/α 224, 225 και 228 της 9ης Ομάδας Έργων – Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις της υπ' αρ. ΔΙΠΑ/οικ/37674/2016 ΥΑ (ΦΕΚ Β'2471/10.8.2016), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Αναφορικά, οι επιλέξιμοι ΚΑΔ κατά ΣΤΑΚΟΔ 2008 μαζί με όλες τις υποκατηγορίες τους, είναι οι ακόλουθοι:

- 37 Επεξεργασία Λυμάτων
- 38 Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση απορριμμάτων-ανάκτηση υλικών
- 39 Δραστηριότητες εξυγίανσης και άλλες υπηρεσίες για τη διαχείριση αποβλήτων

Ως εκ τούτου, επιλέξιμες είναι οι δραστηριότητες διαχείρισης αποβλήτων, στις οποίες δύναται να αποδειχτεί ότι εκτελούνται εργασίες αξιοποίησης υγρών και στερεών αποβλήτων, προκειμένου τα απόβλητα ύστερα από επεξεργασία να μπορούν να επανεισαχθούν στον κύκλο παραγωγής και να επαναχρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες, υλικά ή ουσίες με σκοπό να εξυπηρετήσουν και πάλι είτε την αρχική τους χρήση είτε άλλες χρήσεις. Σε κάθε περίπτωση στην παρούσα Δράση δεν εμπίπτουν δραστηριότητες από τις οποίες προκύπτει η συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση και διάθεση αποβλήτων ως μοναδικές ενέργειες.

Σημειώνεται: Η επιχείρηση δεν έχει την υποχρέωση να διαθέτει τον απαραίτητο ΚΑΔ επένδυσης κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου, αλλά οφείλει να τον διαθέτει πριν την πρώτη εκταμίευση, συμπεριλαμβανομένης της προκαταβολής.

6. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικού σχεδίου κυμαίνεται από **400.000€** έως **3.000.000€**. Επενδυτικά Σχέδια με Π/Υ μικρότερο των 400.000,00€ κρίνονται μη επιλέξιμα και δεν δύνανται να υποβληθούν. Στην περίπτωση που το υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο έχει προϋπολογισμό μεγαλύτερο του μέγιστου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, το ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης - ελέγχου αποτελεί το σύνολο της επενδυτικής πρότασης και το σύνολο του υπερβάλλοντος κόστους.

7. ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ
Ποσοστά Ενίσχυσης - Χρηματοδοτικό Σχήμα

Οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ανά μέγεθος επιχείρησης και ανά κατηγορία Περιφερειών και ανά κατηγορία επιλέξιμων δαπανών των επενδυτικών σχεδίων, έχουν ως ακολούθως. Σε κάθε περίπτωση, η ένταση της ενίσχυσης, σε όρους παρούσας αξίας κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, δεν υπερβαίνει τα κατωτέρω αναφερόμενα ποσοστά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν. Ε.Ε. 651/2014:

Α/Α	Κατηγορία Δαπάνης	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μεσαίες Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μεσαίες Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μεσαίες Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μεσαίες Επιχειρήσεις Έως	Μέγιστη Ένταση Ενίσχυσης για Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις Έως
		Περιφέρεια Κατηγορίας 1		Περιφέρεια Κατηγορίας 2		Περιφέρεια Κατηγορίας 3		Περιφέρεια Κατηγορίας 4	
1	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος (άρθρο 14, Καν. 651/2014)	45%	55%	35%	45%	30%	40%	20%	30%
2	Μηχανήματα - Εξοπλισμός (άρθρο 14, Καν. 651/2014)	45%	55%	35%	45%	30%	40%	20%	30%
3	Μεταφορικά μέσα (άρθρο 14, Καν. 651/2014)	45%	55%	35%	45%	30%	40%	20%	30%

4	Πιστοποίηση συστημάτων και Δαπάνες εργαστηριακών δοκιμών (άρθρο 14, Καν. 651/2014)	45%	55%	35%	45%	30%	40%	20%	30%
5	Απόκτηση, επικύρωση & προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (άρθρο 28, Καν.651/2014)	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
6	Συμμετοχή σε εμπορικές Εκθέσεις (άρθρο 19, Καν. 651/2014)	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%
7	Εξειδικευμένα Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού (άρθρο 14, Καν. 651/2014)	45%	55%	35%	45%	30%	40%	20%	30%
8	Τεχνική/ Συμβουλευτική Υποστήριξη (άρθρο 18, Καν. 651/2014)	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%	50%

Σημειώνεται, ότι **οι Περιφέρειες της χώρας διακρίνονται στις κάτωθι 4 κατηγορίες λόγω της διαφοροποίησης των μέγιστων ποσοστών έντασης ενίσχυσης, κατ' εφαρμογή του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων στις δαπάνες που αντιστοιχούν στα άρθρα 14, 18, 19, 28 του Κανονισμού 651/2014:**

- **Κατηγορία 1:** Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτ. Ελλάδα, Πελοπόννησος, Β. Αιγαίο
- **Κατηγορία 2:** Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Κρήτη, Στερεά Ελλάδα
- **Κατηγορία 3:** Νότιο Αιγαίο, Αττική (Δυτική Αττική, Πειραιάς, Νήσοι)
- **Κατηγορία 4:** Αττική (Κεντρικός τομέας Αθηνών, Βόρειος Τομέας Αθηνών, Δυτικός Τομέας Αθηνών, Νότιος Τομέας Αθηνών, Ανατολική Αττική)

Ιδιωτική Συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να χρησιμοποιήσει ίδιους πόρους ή και δάνειο. Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί δάνειο θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, τριετούς τουλάχιστον διάρκειας. Επιτρέπεται η χρήση του αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του δανείου.

Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με

μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης/στήριξης, για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014, άλλως η αίτηση χρηματοδότησης θα απορρίπτεται (αρ 14 εδ 14 του Καν.ΕΕ 651/2014).

Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να συνδυάζεται με τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ. Σε περίπτωση που χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ συνδυάζονται με επιχορηγήσεις:

- οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.
- μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).
- οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για την προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.
- αν το τραπεζικό δάνειο υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ και χορηγείται με τον Κανονισμό ΕΕ 1407/2013 εμπεριέχει ενίσχυση και το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτού σωρεύεται με την επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτει ο Κανονισμός ΕΕ 1407/2013 και δεν δύναται να ξεπεραστεί. Η σωρευση θα πρέπει να ελέγχεται κατά την ένταξη στη δράση, εφόσον έχει προηγηθεί η χορήγηση του δανείου ή κατά τη χορήγηση του δανείου εφόσον έχει προηγηθεί η ένταξη της πράξης.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε ξένο νόμισμα.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη για τη παρούσα δράση.

8. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Στον πίνακα που ακολουθεί περιγράφονται τα ανώτατα όρια ανά κατηγορία δαπάνης.

A/A	Κατηγορία Δαπάνης	Μέγιστο Επιλέξιμο Ποσοστό/ Ποσό στον Επιχορηγούμενο Προϋπολογισμό του Έργου
1	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	25%
2	Μηχανήματα - Εξοπλισμός	100%
3	Μεταφορικά μέσα	30%
4	Πιστοποίηση συστημάτων και Δαπάνες εργαστηριακών δοκιμών	5% (και μέχρι του ποσού των 7.000€ ανά σύστημα διαχείρισης)
5	Απόκτηση, επικύρωση & προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	5%
6	Συμμετοχή σε εμπορικές Εκθέσεις	15%
7	Εξειδικευμένα Λογισμικά και Υπηρεσίες Λογισμικού	10%
8	Τεχνική/ Συμβουλευτική Υποστήριξη	10%

Κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης και επί του τελικά πιστοποιούμενου κόστους αυτής δεν θα ελέγχεται η τήρηση των μέγιστων ποσοστών των κατηγοριών δαπανών, παρά μόνο τα εγκεκριμένα επιχορηγούμενα ποσά ανά κατηγορία δαπάνης.

Σημειώνεται ότι ένα επενδυτικό σχέδιο δεν δύναται να παραληφθεί ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό όταν το φυσικό σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση, είναι μικρότερο του ελάχιστου αποδεκτού ορίου των 400.000 € και όταν δεν περιλαμβάνεται η κατηγορία ενέργειας επεξεργασίας και ανάκτησης στο υλοποιηθέν επενδυτικό σχέδιο.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

1. Κτίρια, Εγκαταστάσεις και Περιβάλλον Χώρος

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Αναγκαίες κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών (και των βοηθητικών τους) εγκαταστάσεων, οι οποίες εξυπηρετούν τον ειδικό σκοπό συγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων της Δράσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις (καθώς και οι βοηθητικές τους) θα χρησιμοποιηθούν για την στέγαση ή/και εγκατάσταση νέου παραγωγικού και λοιπού εξοπλισμού ή για χώρο μεταφόρτωσης ή προσωρινής αποθήκευσης αποβλήτων/ υλικών και θα βρίσκονται εντός του χώρου της επένδυσης. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνουν το κόστος διαφόρων υλικών και εργασιών για την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ή την επέκταση / διαρρύθμιση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων καθώς και την κατασκευή των ειδικών εγκαταστάσεων (ηλεκτρικών και υδραυλικών, πυρόσβεσης, πυρασφάλειας, κλιματισμού, εξαερισμού και συστημάτων ασφάλειας) .
- Αναγκαίες κατασκευές και επεκτάσεις, των κτιριακών (και των βοηθητικών τους) εγκαταστάσεων, οι οποίες στοχεύουν να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του Γραφείου Μελετών για ΑμεΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- Δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου υπό τις ίδιες ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις και συνθήκες. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνουν το κόστος διαφόρων υλικών και εργασιών

για την αναμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου, όπως ασφαλτόστρωση, επικάλυψη με πλάκες πεζοδρομίου κλπ.).

- Δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου οι οποίες στοχεύουν να διευκολύνουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ του «Σχεδιάζοντας για όλους» του Γραφείου Μελετών για ΑμεΑ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Οι δαπάνες για κτιριακά είναι επιλέξιμες εφόσον υπάρχει παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον εννέα (9) ετών. Η περίοδος των εννέα (9) ετών υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης. Ειδικά για ανέγερση ή/και επέκταση κτιρίου το μισθωτήριο πρέπει να είναι δώδεκα (12) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες:

- η δαπάνη για διαμόρφωση γραφείων και για αγορά οικοπέδων
- οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες καθώς και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.
- οι υποχρεωτικές και σχετιζόμενες είτε με την έκδοση αδειών είτε με την επίβλεψη δαπάνες.
- δαπάνες μελετών ανακαίνισης, διακόσμησης και λοιπές παρεμφερείς δαπάνες μελετών.

2. Μηχανήματα – Εξοπλισμός

Οι δαπάνες στην κατηγορία αυτή, περιλαμβάνουν την προμήθεια, μεταφορά, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία μηχανολογικού εξοπλισμού και ειδικών εγκαταστάσεων στους παραγωγικούς και αποθηκευτικούς χώρους στην Ελλάδα που αφορούν αποκλειστικά την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Ενδεικτικά περιλαμβάνουν τα εξής:

- Κύριο και βοηθητικό εξοπλισμό παραγωγής.
- Δαπάνες για κατασκευή και επέκταση των υπολοίπων εγκαταστάσεων - πλην κτιριακών ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων - όπως δίκτυα και εξοπλισμός παραγωγής (ηλεκτρισμός, αέρας, νερό, ατμός, κλπ) για γερανογέφυρες, ταινιόδρομους, σιλό, δαπάνες για clean rooms, δαπάνες για ειδικές απαιτήσεις κλιματισμού χώρων υψηλής καθαριότητας, κ.α.
- Εξοπλισμό ποιοτικού ελέγχου και εργαστηρίων ελέγχου ποιότητας που εξυπηρετούν το σκοπό του επενδυτικού σχεδίου.
- Συστήματα αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών που εξυπηρετούν το σκοπό του επενδυτικού σχεδίου.
- Μηχανογραφικό εξοπλισμό π.χ. Η/Υ, εκτυπωτές, εξοπλισμός CAD (Computer Aided Design), CAM (Computer Aided Manufactory) και CIM (Computer Integrated Manufactory) και δίκτυο INTRANET (VPN). Δεν συμπεριλαμβάνονται τέλη ή συνδρομές σύνδεσης, εγγυήσεις ή επεκτάσεις εγγυήσεων.

Τονίζεται ότι:

- **Όλα τα παραπάνω εξυπηρετούν αποκλειστικά την παραγωγική διαδικασία της επένδυσης και όχι τη γενική λειτουργία της επιχείρησης.**

Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες:

- δαπάνες για προμήθεια αναλώσιμων υλικών, μικροεργαλείων, ανταλλακτικών
- δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Οι συναλλαγματικές διαφορές
- η δαπάνη για αγορά επίπλων γραφείου.

3. Μεταφορικά Μέσα

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι δαπάνες για την αγορά καινούργιων επαγγελματικών μεταφορικών μέσων, με άδεια ιδιωτικής χρήσης καθώς και των ειδικά διασκευασμένων καινούργιων μεταφορικών μέσων με σχετική βεβαίωση (π.χ. μετατροπή καρότσας από εξουσιοδοτημένο συνεργείο), για χρήση εντός ή εκτός της μονάδας και με στόχο την αποκλειστική εξυπηρέτηση του σκοπού του επενδυτικού σχεδίου.

Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες:

- η αγορά μεταφορικού μέσου για τη διενέργεια εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων.
- οι δαπάνες για επιβατικά και μεικτής χρήσης οχήματα.
- οι δαπάνες που αφορούν δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

4. Πιστοποίηση συστημάτων & Δαπάνες εργαστηριακών δοκιμών

Οι δαπάνες αυτές ενδεικτικά αφορούν:

- Ανάπτυξη, εγκατάσταση και πιστοποίηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (ISO 14001 ή ισοδύναμο), ενεργειακής διαχείρισης (ISO 50001 ή ισοδύναμο) & υγείας και ασφάλειας (ISO 45001 ή ισοδύναμο) για τις παραγωγικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων από διαπιστευμένο φορέα για το συγκεκριμένο πρότυπο.
- Ενεργειακό έλεγχο σύμφωνα με τις απαιτήσεις των βασικών προτύπων (EN 16247 ή ISO 50002)
- Μελέτη υπολογισμού και επαλήθευση ανθρακικού αποτυπώματος της εταιρείας κατά (ISO 14064-1 ή ισοδύναμο)
- Κόστος δοκιμών για την πιστοποίηση νέων ή διαφοροποιημένων προϊόντων της επένδυσης σύμφωνα με διεθνή, ελληνικά ή ξένα πρότυπα από διαπιστευμένους φορείς. Εξαιρούνται τα σήματα υποχρεωτικού χαρακτήρα για τα οποία οι σχετικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.
- Πιστοποίηση προϊόντων από εγκεκριμένους Φορείς Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων.
- Κόστος διαπίστευσης εργαστηρίου για την εκτέλεση δοκιμών.

5. Απόκτηση, επικύρωση & προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας

Περιλαμβάνεται το σύνολο των δαπανών που θα πραγματοποιηθούν:

- για την απόκτηση, μεταφορά και χρήση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. άδεια χρήσης, royalties, άδεια εκμετάλλευσης, κ.λπ.), για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτώμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του σχεδίου και να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα παραδοτέα όπως π.χ. Σύμβαση της επιχείρησης με τον οίκο παροχής της τεχνογνωσίας κατατεθειμένη στον διαδικτυακό τόπο www.gsis.gr και εγγραφή στο βιβλίο παγίων (βλέπε πίνακα παραδοτέων του Παραρτήματος II) .
- για την επικύρωση - προστασία υπαρχουσών ευρεσιτεχνιών, εφόσον η διαδικασία ολοκληρωθεί εντός της περιόδου υλοποίησης του έργου.

6. Συμμετοχή σε εμπορικές Εκθέσεις

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή της επιχείρησης σε εκθέσεις που αφορούν στο επενδυτικό σχέδιο [Κανονισμός 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 (EL L 187/26.6.2014), άρθρο 19].

Επισημαίνεται ότι δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής των συμμετεχόντων.

7. Εξειδικευμένα λογισμικά και υπηρεσίες λογισμικού

Οι δαπάνες προμήθειας λογισμικού περιλαμβάνουν την Προμήθεια– εγκατάσταση και εφαρμογής καινούργιου εξειδικευμένου λογισμικού, με όλες τις απαραίτητες άδειες χρήσης λογισμικού, που συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης και είναι απαραίτητα για τη βελτιστοποίηση της αυτοματοποίησης της παραγωγής, στον ποιοτικό έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων, στην ανάπτυξη περιβαλλοντικών

δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων e-business και e-marketing, ανάπτυξη εφαρμογής ERP και CRP κτλ., συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για τη δημιουργία ή ανάπτυξη ηλεκτρονικής αποθήκης στο χώρο του βιομηχανοστασίου.

Υπογραμμίζεται ότι:

- Δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η ιδιοκατασκευή λογισμικού.
- Δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη η ανανέωση αγοράς άδειας χρήστη για το υπάρχον λογισμικό της επιχείρησης.
- Οι δαπάνες αγοράς λογισμικού είναι επιλέξιμες εφόσον συνδέονται άμεσα με το επενδυτικό σχέδιο. Για τις υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις επιλέξιμες είναι μόνο οι δαπάνες αγοράς λογισμικού που σχετίζονται με τις διεργασίες παραγωγής του επενδυτικού σχεδίου.
- Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίηση του λογισμικού μέχρι και 10% του κόστους αγοράς ενώ το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού συμπεριλαμβάνεται στο κόστος αυτού. Σημειώνεται ότι το κόστος εκπαίδευσης είναι επιλέξιμο μόνο όταν περιλαμβάνεται στο τιμολόγιο του προμηθευτή εξοπλισμού λογισμικού.
- Σε περίπτωση αγοράς λογισμικού εφαρμογών θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα **να εξυπηρετεί τις ανάγκες ατόμων με αναπηρία** σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.0 σε επίπεδο AA (οι δαπάνες μετατροπής είναι επιλέξιμες).

8. Τεχνική/Συμβουλευτική Υποστήριξη

Οι δαπάνες αυτές αφορούν υπηρεσίες παρεχόμενες από εξωτερικούς συμβούλους και είναι επιλέξιμες σύμφωνα και με το άρθρο 18 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μόνο στην περίπτωση που οι εν λόγω υπηρεσίες δεν συνιστούν διαρκή ή περιοδική δραστηριότητα, ούτε συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, π.χ. για συνήθεις φοροτεχνικές υπηρεσίες, τακτικές, νομικές και διαφημιστικές υπηρεσίες.

Οι επιλέξιμες αμοιβές συμβούλων ενδεικτικά αναφέρονται σε:

- Παροχή υπηρεσιών, παρακολούθησης και διοίκησης του φακέλου του επενδυτικού έργου σε περίπτωση που θα εγκριθεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος.
- Εκπόνηση συμβουλευτικών μελετών και ερευνών όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου (risk analysis), marketing plan, κλπ..
- Εκπόνηση μελετών σχεδιασμού νέου προϊόντος που προκύπτει από την ανάκτηση αποβλήτων.

Υπογραμμίζεται ότι στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνεται η εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών που συνδέονται με το επενδυτικό έργο.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (όλων των κατηγοριών)

- Δεν θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε επενδυτικά σχέδια, των οποίων η παραγωγική δραστηριότητα στο σύνολο δεν περιλαμβάνει εργασίες επεξεργασίας και ανάκτησης αποβλήτων / υποπροϊόντων .
- Η διάθεση, συλλογή, μεταφορά και αποθήκευση αποβλήτων ως μοναδικές ενέργειες ή συνδυασμός αυτών των τεσσάρων δεν καθιστά επιλέξιμο το επενδυτικό σχέδιο.
- **Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου.**
- Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης και επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.
- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητήσουν από το Δικαιούχο, πρόσθετα (τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους προμηθευτές) κατά την κρίση τους στοιχεία και

πληροφορίες για την εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών των μηχανημάτων και του εξοπλισμού.

- Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως μέθοδοι κοστολόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτιριακών κατασκευών.
- Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους, καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επενδυτικό σχέδιο κατά την πιστοποίησή τους. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης κατά την πιστοποίηση τους, θα γίνεται δεκτό, μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
- Για τον υπολογισμό των ΕΜΕ δύναται να γίνεται χρήση δεδομένων που αφορούν σε απασχόληση εργαζομένων από το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ».

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι:

- Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών, δηλαδή πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που υποβληθούν τέτοιες δαπάνες προς πιστοποίηση τότε το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο.
- Δαπάνες εργασιών που πραγματοποιούνται πριν την έγκριση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών και εγκρίσεων.
- Εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.
- Δαπάνες που αφορούν τη σύνταξη του επενδυτικού σχεδίου.
- Χρεωστικοί τόκοι, εκτός επιχορηγήσεων που δίνονται υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου ή επιδότησης προμηθειών εγγύησης, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
- Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.
- Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
- Οι δαπάνες προμήθειας ή χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

9. Διάρκεια Υλοποίησης - Πιστοποιήσεις

Χρονοδιάγραμμα δράσης

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **δεκαοχτώ (18) μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης, εφόσον δεν υπερβαίνει την καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Επισημαίνεται ότι, δαπάνες τουλάχιστον ίσες με το **30%** του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης, θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί και να έχουν αποτελέσει αντικείμενο αιτήματος επαλήθευσης στους **πρώτους οχτώ (8) μήνες** από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.

Αιτήματα Ενδιάμεσης και Τελικής Επαλήθευσης

Αιτήματα **Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης** δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν **μέχρι δύο (2) το πολύ και έως την εκτέλεση του 80%** του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (υποβληθείσες δαπάνες), τηρώντας υποχρεωτικά τον περιορισμό της υλοποίησης του 30% του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (υποβληθείσες εγκεκριμένες δαπάνες) κατά τους πρώτους οχτώ (8) μήνες - από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης -υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.

Το Αίτημα **Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης** πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και, το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του.

Επαλήθευση - Πιστοποίηση

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε **διοικητική** και **επιτόπια**.

Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις **υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 50%** της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης.

Η **επιτόπια** επαλήθευση διενεργείται σε περίπτωση υποβολής Αιτήματος Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες μεγαλύτερες του 50% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου και περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικείμενου του έργου στο σύνολό του, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

10. Καταβολή Ενίσχυσης

A) Προκαταβολή (δυναμική)

Μετά την υπογραφή της απόφασης ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ της ΕΥΔΕ-ΒΕΚ, με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου. Αποτελεί ευθύνη της ΕΥΔΕ - ΒΕΚ να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με πλήρως εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη, ή την 31η Δεκεμβρίου 2023.

B) Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες

Καταβάλλονται έπειτα από υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση. Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε δικαιούχο δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης

Γ) Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του και την Βεβαίωση Ολοκλήρωσης της Πράξης.

Στην περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης τις 400.000€.

Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, καθώς και η αναλογούσα αυτού δημόσια χρηματοδότηση.

Σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της ένταξης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

Η ΕΥΔΕ-ΒΕΚ διασφαλίζει ότι ο Δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης ενίσχυσης το αργότερο σε ενενήντα (90) ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του πλήρους Αιτήματος από τον Δικαιούχο.

Προς τούτο, μπορεί να καταρτίσει ενδιάμεσες ενδεικτικές προθεσμίες. Η προθεσμία πληρωμής των ενενήντα (90) ημερών δύναται να διακοπεί από τη ΕΥΔΕ-ΒΕΚ σε δεόντως **αιτιολογημένες** περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 132 παρ. 2 του Καν.1303/2013. Η διαδικασία διακοπής και τεκμηρίωσης αποτυπώνεται στο ΠΣΚΕ.

Για την καταβολή επιχορήγησης κατά τα ανωτέρω, απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο του αντίστοιχου αιτήματος σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή. Το αίτημα θα συνοδεύεται από τα απαιτούμενα σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ.

Με βάση τα παραπάνω, καταβάλλεται η ενίσχυση από την ΕΥΔΕ-ΒΕΚ στο Δικαιούχο, κατόπιν προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής, συντάσσεται το Δελτίο Παρακολούθησης Δαπανών & Φυσικού Αντικειμένου και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

11. Σημαντικά Σημεία

- Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της **ηλεκτρονικής αίτησης** χρηματοδότησης να υποβάλλουν ταυτοχρόνως στο ΠΣΚΕ και **Ηλεκτρονικό Φάκελο Υποψηφιότητας**.
- Κατά την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών για την **κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή/και δανείου**.
- **Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.**

Η ανάθεση της προετοιμασίας του φακέλου υποβολής και του επενδυτικού σχεδίου σε έμπειρους και εξειδικευμένους συμβούλους μπορεί να εξασφαλίσει την επίτευξη της μέγιστης δυνατής βαθμολογίας του επενδυτικού σας σχεδίου.